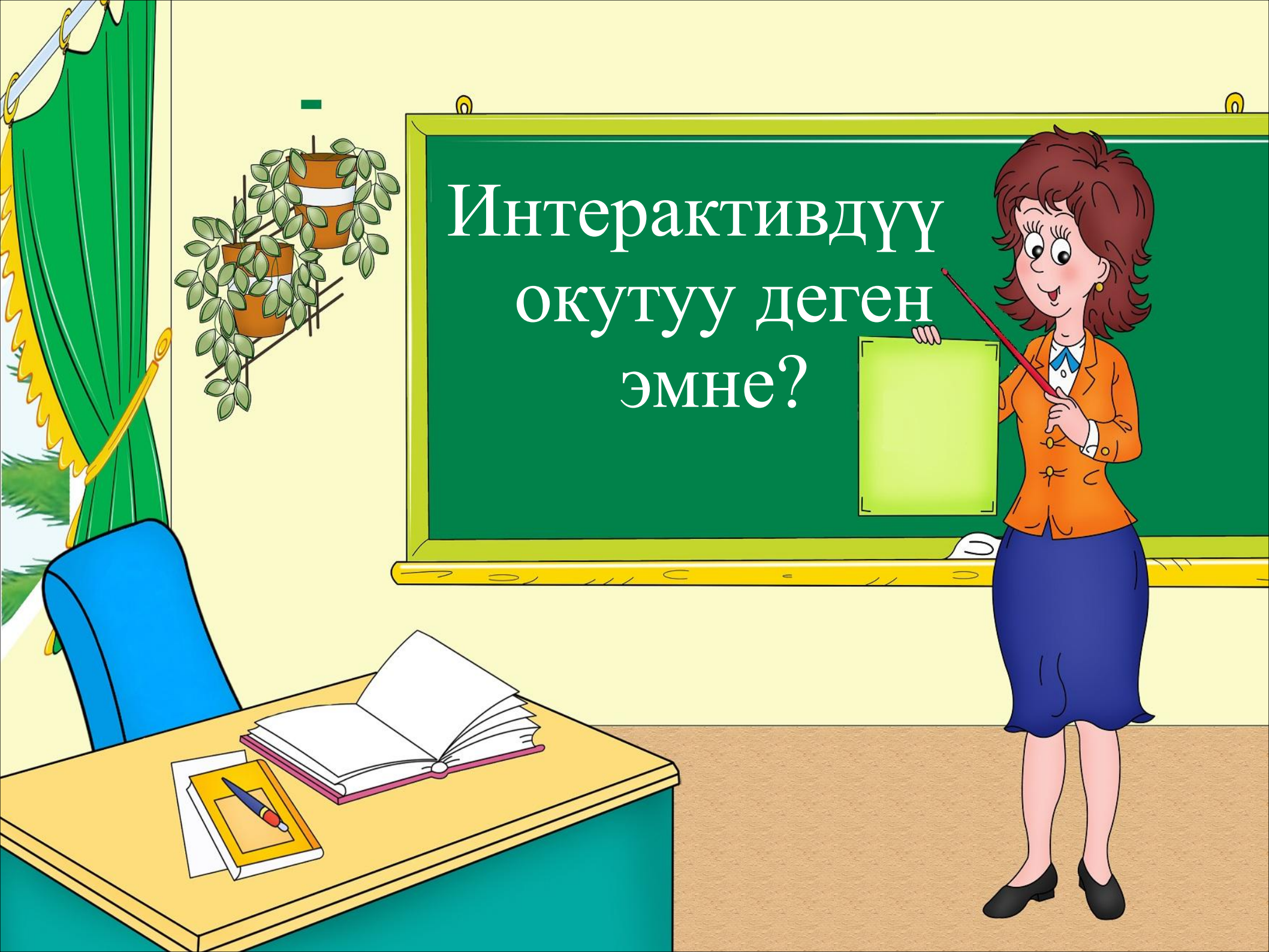

Интерактивдүү
окутуу деген
эмне?

Окутуунун методу (грекчеден μέθοδος — жол) – студент менен окутуучунун арасындагы өз ара аркеттенишүүнүн жыйынтыгында окутуунун мазмунунда каралган билим, билгичтик жана көндүмдөрдү калыптандыруучу процесс.

Пассивдүү окутуу

Активдүү окутуу

Интерактивдүү окутуу

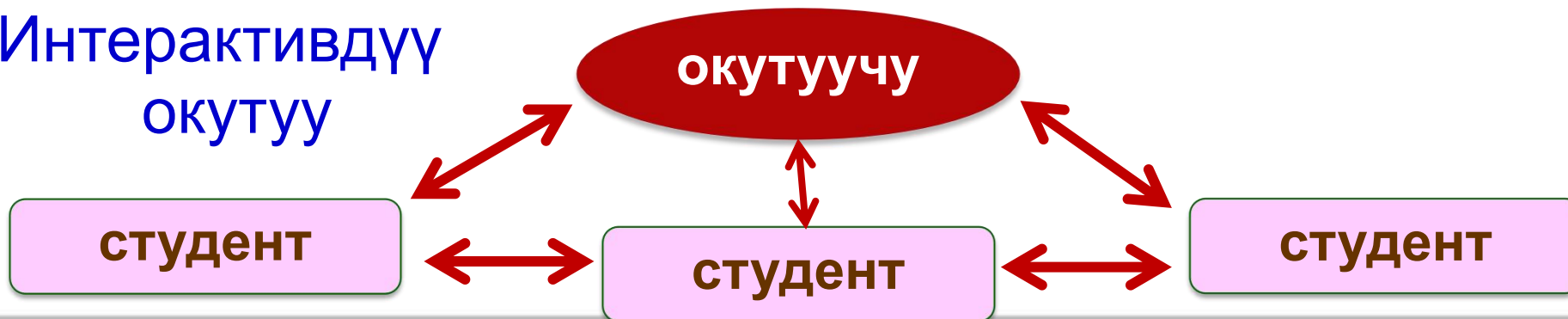
Пассивдүү
окутуу

Активдүү
окутуу

Интерактивдүү
окутуу

**Пассивдүү
окутуу**

Окутуучулар менен студенттин өз ара аракеттенишүүсүндө ишке ашуучу окутуу.

Окутуучу

Сабактын жүрүшүн башкаруучу жана таасир этүүчү болуп саналат.

Студент

окутуучунун жетектегенине баш ийген пассивдүү угуучу болуп саналат.

**Активдүү
окутуу**

Окутуучулар менен студенттердин өз ара аракеттенишүүсүндө ишке ашуучу окутуу.

Окутуучу

Активдүү катышуучу
болуп саналат.

Студент

Активдүү катышуучу
болуп саналат.

**Интерактивдүү
окутуу**

Окутуучулар менен студенттердин өз ара биргелешкен аракеттенишүүсүндө ишке ашуучу окутуу.

Окутуучу

Студент

Студент

The diagram illustrates a cyclical interaction process. At the top, a red oval contains the text 'Интерактивдүү окутуу'. A blue arrow points down to a green rectangular box containing the text 'Окутуучулар менен студенттердин өз ара биргелешкен аракеттенишүүсүндө ишке ашуучу окутуу.'. Below this, another blue arrow points down to a central light green ribbon-shaped box labeled 'Окутуучу'. From this central box, two red curved arrows point down to two separate light green ribbon-shaped boxes, each labeled 'Студент'. From each 'Студент' box, a red curved arrow points back up to the 'Окутуучу' box, forming a continuous loop of interaction.

«Интерактив" сөзү **interact** (**inter** – өз ара, **act** - аракеттенишүү) деген англис тилиндеги сөздөрдөн алынган.

Интерактивдүү деген өз ара аракеттенишүүнү же аңгемелешүүнү, кимдир бирөө менен диалог кылып жаткан режимди түшүндүрөт.

Мисалы: компьютер менен, адамдар менен .

Интерактивдүү окутуу – бул адегенде жүрүшүндө өз ара аракеттенишүү ишке аша тургандай диалогдук окутуу.

Интерактивдүү окутуу бир эле учурда бир нече милдетти чечет:

- Студенттердин арасындагы эмоционалдык контакттын түзүлүшүнө жардам берип, коммуникативдик билгичтиктерин жана көндүмдөрүн өстүрөт;
- Студентте биргелешкен ишмердүүлүктү ишке ашырууда ансыз мүмкүн эмес болгон зарыл болгон маалыматтар менен камсыз кылуу аркылуу маалыматтык милдетти чечет:
  - Жалпы окуу билгичтиктерин жана көндүмдөрүн өнүктүрөт; (анализ, синтез, максат коюу ж.б.)
- Команда менен иштөөгө, бири-биринин оюн уга билүүгө үйрөтүү аркылуу тарбиялык милдетти дагы чечет.

Интерактивдүү окутуунун формалары

1. Чоң тегерек
2. Аквариум
3. Мээ чабуулу
4. Броун кыймылы
5. Проблемалык лекция
6. Проект ж.б.

«Чоң тегерек»

«Чоң тегерек»-бул топтук өз ара аракеттенишүүнүн көбүрөөк кездешкен жөнөкөй формасы.

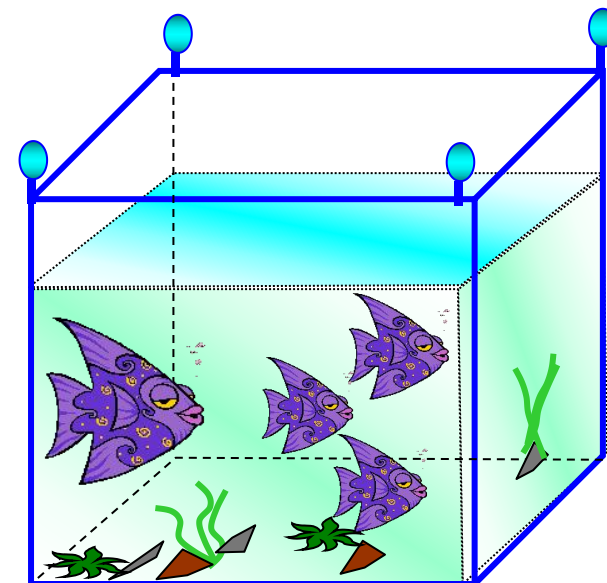
Иштөөнүн этаптары

Топтор стулдарга чоң тегерек түзүп олтурушат. Окутуучу суроону формулировкалайт.

Белгилүү убакыт ичинде (мисалы 10 минутта) ар бир студент индивидуально, өздөрүнүн барактарына суроону чечүү үчүн сунуштарды жазышат.

Тегерек боюнча ар бир окуучу өзүнүн сунушун окуйт, топтогулар унчукпай угушат (сын айтылбайт) жана ар бир пункту боюнча чыгарылышына кошуу керекпи же жокпу деген суроого добуш беришет жана доскага жыйынтыкталып жазылат.

«Аквариум» — студенттердин алдына **«КООМЧУЛУКТУН АЛДЫНДА»** талкуулануучу суроону коюп, аларга ошол суроону талдоо сунуш кылынган диалогдун формасы. Мында студенттердин ичинен чакан топко алдыга коюлган проблеманын үстүнөн диалог жүргүзүү сунуш кылынат, ал эми калган студенттер көрүүчүнүн ролунда катышышат.

Аквариум

Аквариум – бул 2-3 адам катышкан ролдук оюн, ал эми калган студенттер байкоочунун 6 эксперттин же аналитиктин ролунда болушат жана кырдаалды анализдеп, көз салышат.

**1. Жаңы идеяларды жаратуучу
ыкмалар**

а) акыл чабуулу

**(жеке, түгөйлөшкөн, группалык,
кыскача а, б, в деп дагы
атайбыз).**

б) эркин жазуу

2. Бири-бирин окутуу ыкмасы

Бул усулдар студенттердин чакан топторго бөлүнүп иштөөсү аркылуу ишке ашырылат.

- а) чакан топтордо иштөө**
- б) “ мозаика ” бири-бирин окутуу**
- в) кезектешип бири-бирин окутуу**
- г) жалпы бирин-бири окутуу**
- д) ийрек (зигзаг)**
- е) чаташкан логикалык чынжырлар**
- ж) ротация усулу**

Ротация усулу

Студенттер бир нече чакан топторго бөлүнүшөт. (2-3мүн)

Ар-бир топко тема, суроо же тапшырма жазылган ватман жана маркерлер таратылып тапшырма түшүндүрүлөт. (2-3мүнөт, ватман экиге бөлүнөт)

Ар-бир топ өз ара кеңешип суроолорго бир нече жооп жазышат. (2-3мүн)

Берилген убакыт бүткөндө, окутуучу “Ротация” деген команда берип, студенттер өз ватмандарын сааттын жебесинин багыты боюнча өзүнөн кийинки топко жиберешет.

Алар дагы өз билгендерин кошумчалап кийинки топко которушат. (2-3мүн)

Ошентип ар-бир топтун ватмандары өздөрүнө кайтып келгиче иш улана берет. (бири-бирин кайталабашы керек)

Ватмандарын алып башка топтогулардын жазган маалыматтары менен таанышып чыгышат. Ар-бир топ кезеги менен доскага чыгып аларды окуп беришет. (эгерде зарыл болсо ушуну менен токтотсо болот)

Андан кийин өтүлгөн тема боюнча текст таратылат же китептен берилет. Студенттер аны окуп чыгышат.

Ватмандын экинчи бөлүгү таратылып ага окуганда дагы кошумча маалыматтар пайда болсо кыскача жазышат. (4-5мүн)

Убакыт бүткөндө аны мурдагы илген ватмандын жанына илип экөөнү салыштыра окуп беришет. (2-3мүн)

3. Талкуулап, пикир алышуу усулдары

а) дискуссия

б) кайчылаш дискуссия

в) дебат (саясий, парламенттик ж. б. дебаттар)

г) группада жалпы талкулоо

д) биргелешип издөө (дискуссиянын бир түрү)

е) сүрөт менен иштөө

ж) позициянды ээле

з) ПОПС

и) ПСМТ

к) РАФТ

ПСМТ усулу

ПСМТ (Позиция-себеп-мисал-тыянак) усулун колдонуу студенттердин талкууга катышы билүүсүн өнүктүрүү үчүн эң мыкты ыкма болушу мүмкүн. Мындай ыкма студенттердин инсандарга эмес, идеяларга көңүл бургандай кылып өз пикирлерин айтышына багыт берет.

Пикирлерин айтып жатканда студенттерди төмөндөгүдөй ырааттуулукту сактоону өтүнүңүз. Бул үчүн жөнөкөй бир мисал келтирели:

1.Позиция

Студент өз позициясын билдирет: “которуу деген бул эмне”

2.Себеп

эмне үчүн башкача эмес, дал ушундай пикирде экендигинин себебин айтат: “которуу бул эки элдин достугун жаратат”

3.Мисал

Студент мисал келтирет: “Асел которуу иши менен чет элге көп чыгат”.

4.Тыянак

Студент өз аргументтерин жалпылаштырат: “Мына ушул себептен мен котормочу адистиги негизги маанилүү адистердин бири деп ойлоймун».

4. Өтүлгөн темаларды кайталоо усулдары

- а) карусель
- б) троян аты (тарыхтан)
- в) коллективде иштөө
- г) кубиктеги суроолор
- д) суроолор дарагы (башка учурда дагы пайдаланылат)
- е) ачык суроо

Б.Блумдун таксономиясы

Ой жүгүртүүнүн жөндөмдөрү

1. Билим
  2. Түшүнүү
  3. Колдонуу
  4. Талдоо (анализ)
  5. Синтез
  6. Баалоо
-

5. Идеяларды графика түрүндө чагылдыруу усулдары

а) кластер (кластер суроолору менен, кластер табышмак)

б) концептуалдык карта

г) жүзүм шиңгили

в) блокторго бөлүштүрүү

д) аныктоо шкаласы

е) долбоор түзүү

**6. Студенттердин ой-жүгүртүүсүн,
сынчыл ойломун өнүктүрүүчү усулдар**

7. Суроо бере билүү усулдары

8. Салыштыруу усулдары

**9. Берилген тапшырмага ролдоштуруп
ойноо, тууроо аркылуу жооп берүү
усулдары**

1-тема. Котормонун коомдук функциясы.

Котормочуга жана которууга болгон талаптар.

Өтүү мөөнтү;

Сабактын тиби: Жаңы билимди окуп үйрөнүү,

Сабактын методу: интерактивдүү

Сабактын жабдылышы : Окуу китеби дептер, таблица ж.б.

Негизги компетенттүүлүктөр: (Жогоруда предметтик стандарттан үзүндүнү караңыз)

1.Маалыматтык

2. Социалдык- коммуникативдик

3. Өз алдынча уюштуруу жана маселелерди чечүү

Предметтик компетенттүүлүктөр:

1.Жарандык- укуктук

2. Коомдук-саясий, экономикалык

3.Социалдык-коммуникативдик

Сабактын максаттары:

	Билим берүүчүлүк	“Котормочу деген ким, ал котормочу деген атка канткенде татыктуу болот?” деген суроого жооп беришет. Улуу ойчулдардын “котормочу болуу” жөнүндө айткан ойлору тууралуу жана которунун котормочунун талаптарын билишет.
	Өнүктүрүүчүлүк	Өз алдынча текст менен иштөө жана талкуулоо көндүмдөрүн өнүктүрөт
	Тарбиялык	Өз алдынча ой жүгүртүү жөндөмдөрүн калыптандырышат.

Чоң рахмат

*Котормо иши чыгыш тилдери
бөлүмү
Таштанова Жамила Анарбековна*

